

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Orman ve Su İşleri Bakanı Sayın Veysel EROĞLU tarafından yazılı olarak yanıtlanması konusunda gereğini arz ederim.

Saygılarımla,

Murat BAKAN
İzmir Milletvekili

Sağlık Bakanlığı'nın 2011-2016 arasında yürüttüğü "Kocaeli, Antalya, Tekirdağ, Edirne, Kırklareli İllerinde Çevresel Faktörlerin ve Sağlık Üzerine Etkilerinin Değerlendirilmesi Projesi" başlıklı bir araştırma projesi Ergene ve Dilovası'ndaki kanser vakalarında çevre kirliliğinin rolüne büyük ışık tutmaktadır.

Araştırma; Ergene Nehri Havzası'nda yer alan Edirne, Kırklareli, Tekirdağ illeri; Dilovası bölgesinin de içinde bulunduğu Kocaeli ve Antalya'da yapılmış, bu illerde yaşayan insanlardan ve yerleşim bölgelerinden alınan binlerce örnekte kanser hastalıklarına neden olan kimyasal maddeler araştırılmıştır.

"Çevresel ortamlardaki kanserojen madde kirliliğinin ne düzeyde olduğunu ve o bölgelerde yaşayan insanların soludukları hava, içtikleri su, yedikleri gıdalarla bünyelerine kansere neden olan kimyasal maddeleri alıp almadıklarını belirlemek" amacıyla yapılan araştırmada 1380 gıda ve 1440 su örneği çalışılmış; gıdalarda 332 farklı pestisit kalıntısı araştırılmış ve hormonal sistem bozucu olarak nitelenen 106 pestisit tamamı analiz kapsamına alınmıştır.

Araştırmada 5 ildeki 1440 farklı yerleşim noktasından alınan kaynak ve depo suları analiz edilmiş, bu sulara kansere neden olan PAH bileşikleri ile bazı pestisitlerin kalıntıları araştırılmıştır.

Polisiklik aromatik hidrokarbonlar (PAH) iki ya da daha fazla benzen halkasına sahip kansere yol açan kimyasal maddeler olup; petrol kirliliği, yağ, kömür, katran atıklarında bulunmakta ve fosil yakıtları başta olmak üzere çeşitli maddelerin yanması sonucu açığa çıkmaktadır.

Doğada 100'ün üzerinde PAH bileşiği bulunsada gıdalarda ve sulara nadiren tespit edilmektedir. Araştırmada kanserojen etkisi daha fazla olan 16 PAH bileşiği araştırılmış, analiz edilen su örneklerinin 19 tanesinde (yüzde 1,3) PAH kalıntıları tespit edilmiştir.

Su örneklerinde Asenaften, Asenaftelen, Floren, Naftalin ve Fenantren olmak üzere 5 adet PAH bileşiğinin kalıntısı tespit edilmiştir.

Antalya'dan alınan su örneklerinin hiçbirinde PAH bileşiği kalıntısı çıkmazken; en çok PAH kalıntısı Ergene havzasından alınan su örneklerinde çıkmıştır.

Bu örneklerde ayrıca endüstriyel ve tarımsal faaliyetlerden sulara bulaşan arsenik, kurşun, kadmiyum, civa gibi ağır metallerin yanı sıra; alüminyum, antimon, bakır, baryum, berilyum, bizmut, çinko, demir, gümüş, kalay, kobalt, krom, manganez, molibden, nikel, selenyum,

28663

sezyum, stronsiyum, lityum, vanadyum ve talyum elementleri araştırılmıştır. Çalışma sonuçları endüstriyel faaliyetlerin çok sınırlı olduğu Antalya ili ile kıyaslanarak Ergene Havzası ve Kocaeli ilindeki kirlilik düzeylerinin endüstriyel faaliyetlerden açığa çıkan atıklardan kaynaklanıp kaynaklanmadığı anlaşılmaya çalışılmıştır. Veriler, Kocaeli’nde ve Ergene Havzası’nda yer alan illerde suların yaygın bir kirlenmeye maruz bırakıldığını göstermektedir. Örneğin Antalya ilinden alınan 100 su örneğinin sadece 18’inde alüminyum kalıntısı çıkarken; Kocaeli’nden alınan örneklerde bu değer 56 olarak belirlenmiştir.

Ergene’deki 3 ilden alınan 764 su örneğinin 316’sında (yüzde 41.4) arsenik tespit edilmiştir ve bu değer Antalya’dan 15 kat fazladır. Örneklerden 25’i (yüzde 3.3) sınır değeri aşmakta ve bu suların içme suyu olarak kullanılmaması gerekmektedir. En çok arsenik tespit edilen iller Tekirdağ 140 örnek (8’i sınır değeri aşımı); Kırklareli 74 örnek (13’ü sınır değeri aşımı) ve Edirne 106 örnek (4’ü sınır değeri aşımı) olarak belirlenmiştir.

Çalışmada; toprak, su, gıda, hava, atık su ve Saroz, İzmit ve Antalya körfezindeki deniz suyu, kabuklu deniz canlıları ve balıklarda kansere yol açan kimyasal maddelerin kalıntıları araştırılmıştır.

Bunun yanı sıra yüksek gerilim hatlarından doğan kanser riski; atık su arıtma tesislerinden deşarj edilen su ve akarsuların dip çamurları da analiz edilmiş, havadaki toz parçacıklarına yapışan ve solunum yoluyla bünyemize aldığımız kanserojen kimyasalların araştırılması gibi çok spesifik araştırmalar bile yapılmıştır. Sadece su ve gıda örneklerinin sayısı 3000 civarında olup sadece bu örneklerde yapılan toplam analiz sayısı 15 bindir.

Bu bağlamda;

Bakanlığınızın, “Kocaeli, Antalya, Tekirdağ, Edirne, Kırklareli İllerinde Çevresel Faktörlerin ve Sağlık Üzerine Etkilerinin Değerlendirilmesi Projesi” kapsamında yapılan çalışmaların sonuçlarında belirtilen tehlikeleri göz önüne alarak, hem ülkemizin su varlığının ve temizliğinin hem de sudan kaynaklı yaşanabilecek halk sağlığı sorunlarının önlenmesine yönelik aldığı tedbir ve uyguladığı politikalar nelerdir?